

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. liepos 1 d. Nr. 21RE3-86 (AG3-77/26-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (pranešėja), Ramintos Ramanauskienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjos atstovei X. X.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Y. X. atstovės X. X. skundą dėl atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjos, nepilnametės Y. X. (toliau – ir Pareiškėja) įstatyminė atstovė X. X. (toliau – Pareiškėjos atstovė) 2024 m. gegužės 28 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai skundą (toliau – skundas; b. l. 1-4), kuriuo prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. balandžio 17 d. sprendimą Nr. SS-1298 „Dėl Y. X. specialiųjų poreikių“ (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde Pareiškėjos atstovė akcentuoja, kad Agentūra Pareiškėjai nustatė antrojo lygio specialiųjų nuolatinės slaugos poreikį, padariusi išvadą, kad „asmuo sėdėti gali“. Pareiškėjos atstovė atkreipia dėmesį, kad ji skunde Agentūrai jau buvo minėjusi, jog Pareiškėja be kito asmens pagalbos neatsisėda, niekada nevaikščiojo, nekalbėjo ir pan. Akcentuoja, kad Pareiškėjai reikalinga nuolatinė kito asmens priežiūra.

Be to, Pareiškėjos atstovė nurodo, kad 2024 m. birželio 5 d. yra numatytas Pareiškėjos vizitas pas neurologę, kuri detaliam aprašys jos dalyvavimą kasdienėje veikloje.

Iki Komisijos posėdžio Pareiškėjos atstovė pateikė 2024 m. birželio 12 d. Ambulatorinio apsilankymo aprašymą (gydytojo vaikų neurologo konsultacija). Posėdžio metu Pareiškėjos atstovė akcentavo, kad Pareiškėjos veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimynas pildytas nuotoliniu būdu, tik gavusi klausimyną susipažinti ji pastebėjo, kad kai kurie punktai (4.1., 4.4.) užpildyti neteisingai, todėl su klausimyno rezultatais ji nesutinka.

Atsakovė atsiliepime nesutinka su Pareiškėjos atstovės skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 23-25) Atsakovė nurodo, kad iki 2023 m. gruodžio 31 d. specialieji poreikiai buvo vertinami ir nustatomi vadovaujantis Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės

apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo” (toliau – ir Poreikių tvarkos aprašas), Poreikių tvarkos aprašo 1 priedu (Bazinio funkcionavimo lygmens balų lentelė t. y. balais išreikštas medicininis kriterijus, kuris nustatomas pagal asmens sveikatos būklę: ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, toliau – Kriterijai) ir jo 2 priedu (Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimynas (asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus – tai asmens galimybių matas, kuriuo įvertinami asmens funkcionavimo kasdieniame gyvenime (judamumas, mityba, asmens higiena, socialiniai santykiai) ir jo mąstymo, suvokimo gebėjimai, elgesio sutrikimai), toliau – Klausimynas). Teigia, kad Sprendimo 1–4 puslapiuose buvo detaliai išdėstyta iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusi specialiųjų poreikių nustatymo tvarka.

Atsiliepime atkreipiamas dėmesys, kad Pareiškėjos atstovė skunde minimaliai aprašo Pareiškėjos sveikatos būklę, tačiau nenurodo ir nepateikia jokių faktinių aplinkybių, duomenų ir (ar) įrodymų, kurie sudarytų prielaidą suabejoti skundžiamo individualaus administracinio akto teisėtumu ir pagrįstumu.

Agentūra pažymi, kad Y. X. specialiesiems poreikiams esminę įtaką daro mišrus (*duomenys neskelbtini*).

Pareiškėjai buvo taikytas 8 Kriterijų punktas, kuris yra įvertintas 20 bazinio funkcionavimo balų verte ir naudojamas dėl vaiko iki 8 metų, kurio raidos koeficientas bent trijose raidos srityse pagal vaiko raidos vertinimo skalę (DISC) yra ne didesnis kaip 30 % (pateikta gydytojo specialisto išvada). Pastarasis kriterijus, vadovaujantis 2022 m. gegužės 12 d. vaikų neurologo konsultacijos išvada, 2023 m. spalio 18 d. socialinės pediatrės ir medicinos psichologės konsultacijos išvada (atliktas diagnostinis vaiko raidos vertinimo testas (DISC), 2023 m. birželio 6–19 d. stacionaro epikrizės iš ligos istorijos Nr. 2023-0405907, 2023 m. gruodžio 11 d. siuntimo į Tarnybą (užpildė šeimos gydytojas) duomenimis, buvo taikytas dėl to, kad Y. X. (*duomenys neskelbtini*) sutrikimai, kai raidos vertinimo procentinė išraiška svyruoja nuo 3 proc. iki 11 proc. – žymūs sutrikimai visose raidos srityse. Todėl konkrečiu atveju Agentūra, nustatant specialųjį nuolatinės slaugos ar specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį dėl (*duomenys neskelbtini*) sutrikimų, taikė mažiausią vertę (išreikštą balais) atitinkantį Bazinio funkcionavimo lygmens balų lentelės kriterijų punktą.

Kartu atsiliepime dėl Y. X. specialiojo nuolatinės slaugos ar specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio dėl judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikdymo pažymima, kad Kriterijų punktas, kuris įvertintas žemesne verte, negali būti taikomas, nes nėra medicininių duomenų, pagrindžiančių, kad asmeniui nustatyta tetraplegija (sunkus paralyžius), kai valingi judesiai išnykę visose galūnėse, asmuo nevaikšto, nesėdi. Todėl nagrinėjamu atveju Kriterijų 4 punktas, kuris įvertintas mažiausia verte išreikšta balais (10 balų), netaikytinas, nes nėra duomenų, patvirtinančių, kad Pareiškėjai diagnozuota tetraplegija, nes asmuo pats pasiverčia ant šono, retai atsisėda (sėdėdamas linguoja), sėdi be atramos, atlieka stereotipinius rankų judesius, koordinacinius mėginius galūnėmis atlieka gerai (patvirtina 2023 m. birželio 6 – 19 d. stacionaro epikrizės iš ligos istorijos Nr. 2023-0405907, 2023 m. gruodžio 11 d. siuntimo į Agentūrą duomenys).

Be to, Atsakovė pažymi, kad vertinant Y. X. specialųjį nuolatinės slaugos ar specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį 2021 metų periodu, taip pat buvo taikytas Kriterijų 8 punktas. Pabrėžia, kad norint nustatyti specialųjį nuolatinės slaugos ar specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį asmens būklė turi būti visiškai, o ne tik iš dalies atitinkanti taikomos nuostatos reikalavimus.

Atsiliepime išdėstytų argumentų kontekste pažymima, kad nors sąvokos „asmens sveikatos lygis“ ir „specialieji poreikiai“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios. Iki 2023 m. gruodžio 31 d. veikusi tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) vertino ne sveikatos lygį, o specialiuosius poreikius, kuriems iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų nustatyti funkciniai sutrikimai (ligos sukelti padariniai), dėl kurių masto ir yra nustatomas sunkesnis ar lengvesnis specialusis poreikis ir (ar) jų lygis. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokių su gydymo

procesu susijusių klausimų. Atsakovei, kaip viešojo administravimo įstaigai, yra suteikta kompetencija nustatyti iki 2023 m. gruodžio 31 d. specialiuosius poreikius (nuo 2024 m. sausio 1 d. – individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikius) ir priimti sprendimus dėl specialiųjų poreikių (individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikius) nustatymo ir kt. Kadangi Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali vertinti asmens sveikatos būklės ar atlikti kitokių su sveikatinimo veikla susijusių funkcijų.

Taip pat atsiliepiame teigiama, kad Agentūra nėra saistoma ir ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų specialiųjų poreikių. Specialiųjų poreikių (individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikius) reglamentuojantys teisės aktai tikslingai įtvirtina specialiųjų poreikių (individualios pagalbos teikimo), lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių terminus tam, kad pakartotinio vertinimo metu būtų galima iš naujo objektyviai įvertinti asmens sveikatos būklės pakitimus. Teisinis reglamentavimas taip pat suponuoja galimą asmens specialiųjų poreikių (individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių) kitimą atsižvelgiant į jo sveikatos būklę atitinkamam laikotarpiui. Todėl tai, kad asmeniui anksčiau buvo nustatytas sunkesnis specialusis poreikis ir jų lygis (Pareiškėjos atveju išliko tas pats specialusis poreikis), nereiškia, kad jis yra nekintamas ir praėjus nustatytam atitinkamam laikotarpiui negali lengvėti ar sunkėti. Todėl, esant diagnozuotai tai pačiai ligai, atsižvelgiant į sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą, nustatytas specialusis poreikis (individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikiai) gali būti skirtingas. Nagrinėjamu atveju, iki 2023 m. gruodžio 31 d. specialiųjų poreikių nustatymo tvarką reglamentuoja Poreikių tvarkos aprašo nuostatos, kuriose nurodyta, kad asmuo į tarnybą (dabar Agentūrą) nustatyti jo specialiuosius poreikius ir jų lygį, siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų.

Pasak Atsakovės, ji pagal nustatytą kompetenciją ir vykdomas funkcijas nėra įgaliota revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų, pasisakyti dėl jų pagrįstumo ar tiesiogiai tirti asmens sveikatos būklę (stebėti asmens sveikatos būklę, atlikti reikalingus tyrimus ar skirti gydymą). Asmens sveikatos priežiūrą atlieka ir visus su paciento sveikata susijusius klausimus sprendžia asmenį gydantis gydytojas. Dėl to vertinimus atliekantiems specialistams yra keliami specialūs reikalavimai, tačiau jie neteikia paslaugų, apimančių sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių nuolatinę asmens sveikatos būklės stebėseną, diskreciją. Be kita ko, atlikdami vertinimą Agentūros specialistai vadovaujasi asmenį gydančio gydytojo parengtais mediciniais dokumentais, patvirtinančiais paciento savarankiškumą ribojančius sveikatos funkcinius sutrikimus, todėl priimdami sprendimą vadovaujasi sveikatos priežiūros specialistų pateiktais duomenimis.

Atsakovės vertinimu, Pareiškėjos atstovės skundas iš esmės grindžiamas tik asmeniniu Y. X. sveikatos būklės vertinimu (subjektyvia nuomone), todėl skundo argumentai nelaikytini teisiškai reikšmingais. Byloje nėra pateikta konkrečių argumentų, faktų ar kitos informacijos (įrodymų), kurie leistų abejoti skundžiamo Sprendimo teisėtumu ir pagrįstumu, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius būtų netinkamai įvertinęs medicininę dokumentaciją ar netinkamai įvertinęs dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus. Pasak Atsakovės, konkrečiu atveju pakako turimų medicininių ir kitų duomenų Sprendimui priimti, todėl nebuvo pagrindo kreiptis į gydymo įstaigą dėl papildomų duomenų.

Kartu pažymima, kad jei Pareiškėjos atstovė visgi mano, jog jos dukters Y. X. sveikatos funkcijos sutrikdymas yra daug sunkesnis nei nustatė gydantys specialistai – yra galimybė bet kada kreiptis į gydymo įstaigą dėl papildomo ištyrimo ir dokumentų, reikalingų pakartotiniam vertinimui, parengimo.

Dėl kartu su skundu Pareiškėjos atstovės pateiktų medicininių dokumentų Atsakovė teigia, kad tie dokumentai negali turėti įtakos skundžiamo Sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, kadangi negalėjo būti Atsakovo įvertinti prieš priimant skundžiamą Sprendimą. Tokią išvadą Agentūra grindžia tuo, kad nauji ir (ar) papildomi duomenys apie asmens sveikatos būklę (nustatytos naujos diagnozės ir kt.), kurie (galimai) nėra įvertinti asmens gydančio gydytojo, nėra pagrindas negaliai

nustatyti. Jeigu ginčo atveju ir būtų pateikti nauji duomenys apie Pareiškėjos sveikatos būklę, kaip pavyzdžiui, nauja gydytojo (neurologo) specialisto konsultacijos išvada, tokie duomenys nevertinti, nes informacija nebuvo pagrindas siunčiant į Agentūrą. Taip pat pabrėžiama, kad negalia (nagrinėjamoju atveju specialieji poreikiai) gali būti nustatoma tik tais atvejais, kai asmenį gydantis gydytojas nustato, kad po asmeniui taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka ilgalaikis sveikatos būklės pablogėjimas. Tik tokiu atveju asmenį gydantis gydytojas rengia siuntimą į Agentūrą negaliai nustatyti. Todėl pasikeitus asmens sveikatos būklei (atsiradus naujoms diagnozėms) ir įvertinus taikyto gydymo ir medicininės reabilitacijos poveikį, asmenį gydantis gydytojas rengia naują siuntimą į Agentūrą ir atliekamas naujas asmens negalios vertinimas.

Skundas atmestinas.

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, Atsakovė arba Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. balandžio 17 d. sprendimo Nr. SS-1298 „Dėl Y. X. specialiųjų poreikių“ (minėta, Sprendimas), priimto išnagrinėjus Y. X. įstatyminės atstovės skundą dėl Agentūros Šiaulių II teritorinio skyriaus (toliau – Teritorinis skyrius) 2024 m. sausio 2 d. sprendimo, kuriuo Y. X. buvo nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, teisėtumo.

Byloje esančiais rašytiniais įrodymais nustatyta, kad pagal VĮ Anykščių rajono savivaldybės Pirminės sveikatos priežiūros centro 2023 m. gruodžio 11 d. Siuntimą į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba, tai pat Agentūra (nuo 2024 m. sausio 1 d.)) Nr. 215 (b. l. 49, toliau – Siuntimas), baigiantis terminui, Y. X. pakartotinai siunčiama į Tarnybą dėl neįgalumo bei specialiųjų poreikių nustatymo. Siuntime nurodytos pagrindinės diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos kodus: *(duomenys neskelbtini)*.

Teritorinis skyrius 2023 m. gruodžio 13 d. – 2024 m. sausio 5 d. įvertinęs Pareiškėjos specialiuosius poreikius, 2024 m. sausio 5 d. sprendimu Nr. STS-230 (į bylą nepateiktas), nustatė Y. X. antrojo lygio specialųjį nuolatinės slaugos poreikį nuo 2023 m. lapkričio 3 d. iki 2025 m. gruodžio 12 d.

Pareiškėjos atstovė 2024 m. vasario 7 d. pateikė Agentūrai skundą (b. l. 28, toliau – Skundas dėl Teritorinio skyriaus sprendimo), kuriame nurodė, kad nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu dėl neįgalumo lygio nustatymo ir individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, nes pagal Pareiškėjai reikalinga nuolat. Skunde Agentūrai Pareiškėjos atstovė taip pat nurodė, kad pageidauja atvykti į Agentūrą, kad Y. X. būklė būtų įvertinta „gyvai“.

Agentūra atliko pakartotinį Pareiškėjos specialiųjų poreikių vertinimą (2024 m. balandžio 17 d. surašytas Specialiųjų poreikių vertinimo aktas Nr. SP-525, b. l. 60, toliau – Poreikių vertinimo aktas) ir, išnagrinėjusi Skundą dėl Teritorinio skyriaus sprendimo, 2024 m. balandžio 17 d. Sprendimu (b. l. 10-13) nusprendė palikti galioti Teritorinio skyriaus sprendimą, kuriuo Pareiškėjai nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės pagalbos poreikis.

Pareiškėjos atstovė nesutikimą su Sprendime nustatytu specialiojo nuolatinės slaugos poreikio lygiu iš esmės grindžia tuo, kad Agentūra nevertino realios Pareiškėjos būklės, dėl kurios jai reikalinga nuolatinė kito asmens priežiūra.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, toliau – NSIĮ) (akto redakcija, galiojusi nuo 2023-04-01 iki 2024-01-01), aukščiau nurodytas Poreikių tvarkos aprašas (akto redakcija, galiojusi iki 2023-12-31).

NSIĮ 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad neįgalumo lygį, darbingumo lygį, specialiųjų poreikių lygį, specialųjį nuolatinės slaugos poreikį, specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, specialųjį lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį nustato Tarnyba (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra). Tarnybos (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimus dėl neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino, specialiųjų poreikių lygio ir jo termino nustatymo (18 str. 2 d. 1 ir 7 p.).

NSIĮ 20¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, jog specialieji poreikiai nustatomi neatsižvelgiant į asmens amžių, neįgalumo lygį ar darbingumo lygį. Nustatomi šių rūšių specialieji poreikiai: 1) nuolatinės slaugos; 2) nuolatinės priežiūros (pagalbos); 3) lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos; 4) ugdymo; 5) techninės pagalbos priemonių; 6) aplinkos ir būsto pritaikymo; 7) asmeninės pagalbos.

NSIĮ įtvirtinta nuostata, jog specialieji poreikiai nustatomi kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę ir galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje (20¹ straipsnio 2 dalis).

20¹ straipsnio 3 dalis nustato, jog specialieji nuolatinės slaugos poreikiai gali būti dviejų lygių: 1) pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, visiškai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 8 valandų per parą ar ilgesnės trukmės slauga); 2) antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl pastovaus, negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, žymiai apribojanti jo savarankiškumą, galimybes orientuotis, judėti, ir kuriam reikalinga nuolatinė 6–7 valandų per parą slauga).

Specialiųjų nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros (pagalbos) bei lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (20¹ straipsnio 12 dalis).

Poreikių tvarkos aprašas nustato dokumentų, reikalingų specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikiams (toliau kartu – specialieji poreikiai) nustatyti, pateikimo tvarką, specialiųjų poreikių nustatymo tvarką, priimtų sprendimų dėl specialiųjų poreikių nustatymo apskundimo tvarką, asmens teises ir pareigas, atsakomybę (1 punktą). Šio aprašo 2 punktas numato, jog specialiuosius poreikius nustato Taryba.

Poreikių tvarkos aprašo 4 punkte numatyta, jog asmenims gali būti nustatyti šie specialieji poreikiai: nuolatinės slaugos (4.1 papunktis), nuolatinės priežiūros (pagalbos) (4.2 papunktis) ir specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos (4.3 papunktis). Specialieji nuolatinės slaugos ir nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikių lygiai nustatomi vadovaujantis NSIĮ 20¹ straipsniu (5 punktas).

Poreikių tvarkos aprašo 11 punktas nustato, kad specialieji poreikiai gali būti nustatomi asmeniui nedalyvaujant, kai specialieji poreikiai vertinami pakartotinai (11.5 papunktis).

Specialusis nuolatinės slaugos poreikis ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatomi kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus (15 punktas). Bazinis funkcionavimo lygmuo nustatomas vadovaujantis Bazinio funkcionavimo balų lentelėje nurodytais bazinio funkcionavimo lygmens kriterijais (15.1 papunktis). Bazinis funkcionavimo lygmuo yra balais išreikštas medicininis kriterijus, nustatomas pagal asmens sveikatos būklę: ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (16.1 papunktis.).

Nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius bazinis funkcionavimo lygmuo dauginamas iš asmens savarankiškumo koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas specialiojo nuolatinės slaugos ar specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) lygiui: 7, 8, 9, 10, 11, 12 arba 14 balų – pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis (16.3.1 papunktis.); 16, 18, 20 arba 21 balas – antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis (16.3.2 papunktis).

Nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius vaikams iki 18 metų, Taryba vertina jų veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus ir nustato asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientą (17 punktas). Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientas nustatomas užpildžius Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną (minėta, Klausimynas) pagal vertinamojo amžių (17.1 papunktis).

Komisija, spręsdama dėl Agentūros Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, vertins, ar Sprendimas priimtas laikantis aukščiau aptartuose teisės aktuose nustatytų procedūrų, ar Agentūra tinkamai nustatė Pareiškėjos bazinio funkcionavimo lygmenį bei ar teisingai įvertino Pareiškėjos

veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus, nes abu šie dėmenys lemia galutinį sprendimą dėl specialiojo nuolatinės slaugos poreikio lygio.

Dėl bazinio funkcionavimo lygio.

Agentūra sprendimą grindžia Poreikių vertinimo aktu. Iš Poreikių vertinimo akto 10 – 11 punktų matyti, kad pagrindinei diagnozei Agentūra priskyrė (*duomenys neskelbtini*), o kaip gretutines diagnozes vertino (*duomenys neskelbtini*).

Poreikių vertinimo akte taip pat pažymėta, kad specialieji poreikiai vertinti pagal siuntimo į Tarnybą duomenis, ligos istorijos duomenis bei įvardintos 2022 m. gegužės 25 d. – 2024 m. sausio 31 d. pateiktos specialistų (bendrosios praktikos slaugytojo, šeimos gydytojo, vaikų neurologo, ortopedo traumatologo ir konsultantų (psichologo) išvados, kurios taip pat vertinos.

Sprendime Agentūra nurodo, kad spręsdama dėl Pareiškėjos bazinio funkcionavimo lygmens, vadovavosi Kriterijų 8 punktu („Vaiko iki 8 metų raidos koeficientas bent trijose raidos srityse pagal vaiko raidos vertinimo skalę (DISC) yra ne didesnis kaip 30 % (pateikta gydytojo specialisto išvada)“, taikant šį kriterijų skiriamas balas – „20“) ir taip nustatė Pareiškėjos bazinio funkcionavimo lygmenį – 20 balų.

Minėta, kad pagal ginčui aktualų teisinį reglamentavimą, specialusis nuolatinės slaugos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus (Poreikių nustatymo aprašo 15 p.). Bazinis funkcionavimo lygmuo nustatomas vadovaujantis Bazinio funkcionavimo balų lentelėje nurodytais bazinio funkcionavimo lygmens kriterijais (Poreikių nustatymo aprašo 15.1 papunktis). Bazinis funkcionavimo lygmuo yra balais išreikštas medicininis kriterijus, nustatomas pagal asmens sveikatos būklę: ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (Poreikių nustatymo aprašo 16.1 papunktis).

Byloje esantys rašytiniai įrodymai (Poreikių vertinimo aktas bei Sprendimas) patvirtina, kad Agentūra pagrįstai nustatė Pareiškėjai bazinio funkcionavimo lygmenį – 20 balų, nes iš šių dokumentų matyti, kad buvo žinomos ir vertinamos visos Siuntime, ligos istorijoje bei specialistų ir konsultantų išvadose nurodytos diagnozės, o pasirenkant taikytiną kriterijų, vertinta ta Pareiškėjos diagnozė (*duomenys neskelbtini*), kuri atitinka kriterijų, numatantį mažiausią balų skaitinę vertę.

Pagal Kriterijus, mažiausias galimas bazinio funkcionalumo lygmens balas yra 10, šis balas nustatomas esant diagnozėms, atitinkančioms 1-5 punkte nurodytus kriterijus. Agentūra Sprendime paaiškina, kad Kriterijų 4 punktą Pareiškėjai netaikytas, nes „<...> remiantis 2023 m. birželio 9 d. vaikų neurologo pateiktos epikrizės duomenimis, asmuo sėdėti gali“.

Iš Pareiškėjos atstovės skunde išsakytos pozicijos galima suprasti, kad ji nesutinka su Agentūros Sprendime išsakytu motyvu netaikyti Kriterijų 4 punkto, nes nesutinka su Atsakovės vertinimu, kad Pareiškėja gali sėdėti.

Pripažintina, kad Agentūra nepakankamai aiškiai motyvavo atsisakymą taikyti mažiausias Kriterijų aprašo vertes ir apsiribojo tik Pareiškėjos būklės neatitikimo Kriterijų 4 punktui aiškinimu, dėl ko Pareiškėjos atstovei kilo abejonių dėl Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo. Tačiau byloje surinkti rašytiniai įrodymai patvirtina, kad Pareiškėjos diagnozės, užfiksuotos medicininuose dokumentuose, kurie buvo vertinami Agentūroje, o taip pat medicininuose dokumentuose, pateiktuose į bylą iki posėdžio Komisijoje dienos (2024 m. birželio 12 d. Ambulatorinio apsilankymo aprašymas (b. l. 73-76, gydytojo vaikų neurologo konsultacija), kuriame gydytojas specialistas, vertindama Pareiškėjos būklę nurodė: „<...> sėdi gerai“), pagal turinį nepatenka į Kriterijų 1-5 punktuose pateiktus apibrėžimus, todėl, net ir esant minimiems Agentūros Sprendimo turinio trūkumams, nėra pagrindo teigti, kad Pareiškėjai nepagrįstai nustatytas 20 balų bazinio funkcionavimo lygmuo.

Dėl asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti.

Poreikių vertimo akte nurodyta, kad Pareiškėjai nustatytas veiklos ir gebėjimo dalyvauti balas – 100 bei nustatytas veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientas – 0,9. Pastabų skiltyje pažymėta, kad Agentūroje Klausimynas pakartotinai nevertintas, kadangi, įvertinus medicininiais dokumentais

patvirtintus asmens funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl Teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo.

Skunde Pareiškėjos atstovė tiesiogiai nepasisakė dėl Klausimyno pildymo aplinkybių bei pagal Klausimą nustatyto Pareiškėjos veiklos ir gebėjimo dalyvauti balo, tačiau bylą nagrinėjant Komisijos posėdyje nurodė, kad kai kurie Klausimyno punktai užpildyti neteisingai, nes Pareiškėja nestovi, pati neatsisėda, savo valia neatlieka judesių rankomis, o Klausimyne pažymėta, kad Pareiškėja nepatiria sunkumų atsisėdama ir/ar atsistodama (4.1 punktas) ir valdydama petį ir/ar ranką (4.4 punktas). Pareiškėjos atstovės vertinimu, šie neteisingi duomenys galėjo nulemti Pareiškėjos specialiųjų poreikių vertinimo išvadą.

Komisija sutinka, kad byloje esantys duomenys apie Pareiškėjos sveikatos būklę kelia abejonių dėl Klausimyno 4.1 bei 4.4. punktų užpildymo teisingumo, tačiau, įvertinus aplinkybę, kad šių punktų vertės nebuvo lemiamos apskaičiuojant galutinį Pareiškėjos veiklos ir gebėjimo dalyvauti balą, šie galimi netikslumai nesudaro pagrindo naikinti Sprendimą ir įpareigoti Agentūrą pakartotinai vertinti Pareiškėjos specialiuosius poreikius, o kartu – veiklą bei gebėjimą dalyvauti.

Akcentuotina, kad pagal Klausimą Pareiškėjai nustatyta 100 balų veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertė patenka į Klausimyne nurodytą vertinimo intervalą 76-112 balų; 100 balų vertė prilyginama pačiam mažiausiam galimam koeficientui (0,9), naudojamam specialiųjų poreikių reikšmei apskaičiuoti. Jei 4.1 bei 4.4 papunkčių vertės būtų 4 balai, tuomet galutinė Klausimyno balų suma būtų 108 balai ir pagal Klausimą apskaičiuojamas koeficientas nepasikeistų - būtų prilygintas tai pačiai 0,9 vertei.

Minėta, kad specialusis nuolatinės slaugos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus. Pagal Poreikių tvarkos aprašo 17.3 papunktį, nustatant specialiuosius nuolatinės slaugos poreikius bazinis funkcionavimo lygmuo dauginamas iš asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento ir gautas balų skaičius prilyginamas specialiojo nuolatinės slaugos ar specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) lygiui.

Agentūra, nustačiusi, kad Pareiškėjos bazinis funkcionavimo lygmuo yra 20 balų, o veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientas – 0,9, sudauginusi šias reikšmes, gautą rezultatą – 18 balų – įvertino teisingai, nustatydama Pareiškėjai antro lygio specialųjų nuolatinės slaugos poreikį, kadangi pagal Poreikių tvarkos aprašo 17.3.2 papunktį, 18 balų reikšmė yra prilyginama antrojo lygio specialiajam nuolatinės slaugos poreikiui.

Komisija sprendžia, kad šiuo atveju Pareiškėjos specialiuosius poreikius Agentūra nustatė remdamasi informacija, esančia medicininiuose dokumentuose, t. y. remdamasi pirmine ir leistina informacija. Tam, kad būtų galima paneigti šių išvadų pagrįstumą, turtėtų būti naudojamos tokio pat pobūdžio žinios (įrodymai). Šiuo atveju Pareiškėjos atstovės su skundu pateikti nauji, jau po atlikto specialiųjų poreikių vertinimo suteiktų konsultacijų medicininiai dokumentai (2024 m. birželio 12 d. vaikų neurologo konsultacija) negali paneigti Agentūros sprendimo teisingumo, tačiau galėtų būti pagrindas kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo dėl pakartotinio Pareiškėjos būklės ir specialiųjų poreikių vertinimo.

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Sprendimas dėl Pareiškėjos specialiųjų poreikių lygio vertinimo priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, įvertintos visos reikšmingos aplinkybės bei surinkti duomenys, Sprendimas pagrįstas teisės aktais, priimtas pagal Agentūros kompetenciją. Sprendimas atitinka bendruosius VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, jame nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai, t. y. jis yra teisėtas ir pagrįstas, todėl naikinti skundžiamą Sprendimą Pareiškėjos atstovės skunde Komisijai nurodytais motyvais nėra pagrindo. Netenkinus Pareiškėjos atstovės reikalavimo, kuriuo prašoma panaikinti skundžiamą Sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį skundo Komisijai reikalavimą – įpareigoti Agentūrą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Byloje pateikta informacija, susijusi su Pareiškėjos sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) pripažinimo nevieša. Pagal įstatymo analogiją, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių

bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos Y. X. atstovės X. X. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė